

HYPERION

REVISTĂ LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ

Director: C. ARGINTARU

COLABOREAZĂ:

C. ARGINTARU, IONEL SEVEREANU, FLORICA CIURA,
ILEANA HERȚEG, Dr. ODISEU APOSTOL, ION TH.
ILEA, TRADUCERI DIN BREZINA DE AL. IACO-
BESCU, ȘI DIN HEINE DE GH. BARBUL. ARHI-
TECTURĂ, SCULPTURĂ, TEATRU, OPERĂ,
MUZICĂ, BALET. VIGNETE DE MAR-
CEL OLINESCU

ANUL II — Nr. 10 DIN OCTOMVRIE 1933 — CLUJ

HYPERION

Revistă literară și artistică

Director: C. ARGINTARU

Apare la sfârșitul fiecărei luni

Redacția și administrația:

CLUJ, Calea Dorobanților Nr. 60

Abonamente numai anuale:

Particulari . . . . . 200 Lei

Instituțiile de orice fel,
fie de stat sau particulare * 300 Lei

Ministerele și streinătatea 500 Lei

În comerț nu se găsește

Revista nu se trimite decât acelor
cari achită înainte abonamentul

Manuscrisele nepublicate se ard

PE COAMA UNUI MURG

*Basmul cuibărit în tulpina vremii
 Înălțo fecioară plămădită din stele,
 În unda vieții mă învâluie privitorary Cluj
 Apăruse de icoana dorințelor mele.*

*Făptura-i de vis va sbura pe-un cânt
 Într'o toamnă cu genele brumate,
 În empireul dragostei de foc,
 Când crugul morții în trupuri va străbate.*

*Să creștem în tăria clipeilor de azi
 Iubirea în talazuri de amurg
 Și 'n limpezimea serilor târzii
 Să pierdem rostul lumii pe coama unui murg.*

T O A M N A

*Obraznică din fire,
 toamna stă desfrunzită
 de i-se vede cuibul de vrabie
 în geamănarea de prun,
 iar eu, năuc,
 stau și mă uit*

*cum se mlădie ramurile goale...
și oftez ca un nebun.*

*Și toamna îmi pârgue obrazii
cu strugurii sânilor
copți de sărutul verii,
apoi de rușine,
cum să răsgoliă,
ii îngâlbenește foța — frunză ruginită —
și 'naintea mea, sfioasă
așterne patima plăcerii.*

*Și coapsele ei — dealuri pietroase —
pline de vinul coardelor,
nu pot beția s'o mântuie.*

Toamna frigurile mă bântuie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O R F A N I I

*Copii sortiți durerii, copii ai nimănuț,
Rămași în griji streine pe mâna ori și cui,
Când trupul vostru fraget, curat ca apa lină,
Dorește mângăierea și dragostea deplină,
In jurul vostru este trist și rece locul, —
Mustiarea dela rude vă crde ca și focul.
Infrângerea în vieță de-acum răsare 'n voi
Și creșteți cu făptura scaldată în nevoi.
Nu va privit în față un zâmbet părintesc,
Iar lacrima, oftarea, în pieptul vostru cresc;
Și dacă pe drum mergeți, cei tari, cu îngânfare
Trec și lasă 'n urmă jignire pe cărare.
Când dela munci vă 'ntoarceți istoviți de trudă,
Nimeni nu v'așteaptă dorul să v'audă.
In lume suferința ființa vă petrece, —
Izvorul desnădejzii din voi nu urea să sece.*

C ARGINTARU

CASTE VEȘNICE (RĂSPUNS UNEI FOSTE NECUNOSCUTE)

Scrisoarea ta m'a surprins, m'a turburat, m'a făcut să întrezăresc pentru o clipă, revenirea zilelor de altădată. Dar cumpănind mai bine lucrurile, am văzut imposibilul înfăptuirii. Întoarcerea ta ar fi o pângărire a trecutului, căci nu mai ești cea de odinioară, fragedă ca diminețile primăvăraticе, cu care am împărțit câțiva ani lipsa și bucuriile unei vieți de boem, ci aparții acum altei lumi, altor obiceiuri. Rămâi, deci. Și-apoi colțisorul meu — acelaș din trecut — e prea rustic pentru tine, pentru frumusețea ta, căci ești făcută pentru un cadru mai îmbelșugat, mai armonios, și-ți mai amintești probabil de cuvintele pe cari ți le spuseseam odată: „Frumusețea și bogăția merg întotdeauna alături; păcat că nu-i tot așa și cu talentul!...” Surprizele pe cari ți le prevesteam chiar de pe atunci, n'au întârziat să vie. Au început cu seara aceea, *mare* pentru tine, când te-ai întors acasă veselă, năucită încă de reflectoarele scenei și de aplauzele zgomotoase ale publicului. Imi zicea-i:

— Gataaa!.. Am să mă mut! Un apartament întreg! Mobile, covoare, flori, — bogăție! Mă voi răzbuna de toate mizeriile de pân'acum.. Și-ai plecat!

N'am încercat să te reșiu. Aveam oare vre-un drept? Cei câțiva ani de trai comun erau prea pușini, când pe tine te aștepta visul atâtor zile noroioase: bogăția! — fericire de un interval relativ înșă, o știam bine, căci eram sigur că v'a veni ziua în care o să regreși necazurile de odinioară... Nici n'am cautat să te întâlnesc, ori să te salut! La

ce-ar fi folosit contrastul dintre rochia-ți de mătase și pantalonii mei lucioși și zdrențuiți? Doar la vre-o țintă a ridicolului, poate, sau la vre-o tacită aluzie de ajutor! Iar umilul meu salut ar fi avut ceva din gestul unui parvenit, unui intrus, unui calomniator; te stingherea poate ridicarea unei pălării dintr'o vieață pe care nu mai voiai s'o recunoști. Te salutau acuma alții!... Dela chipiul unei uniforme, până la jobenul grav al unei excelențe! N'aveai să mai găști urcând dealuri gârbovite de sănătatea soarelui, ce-au urmat lente rătăcirii prin țări aprinse, cu porturi răcoroase, alintătoare, sugestive. Cu timpul a trecut și nebunia asta și azi, după zece ani de vieață visată, îmi scri c'ai dori să te întorci la traiu-ți de mai 'nainte. Te cred: în orice îmbelșugare te-ai găsi, ea n'are mireazma lipsei de altădată; vieața ta de-acum e atât de artificial ornamentată, încât te apasă, te stingherește. Fără să vrei, ai suspinat:

— Unde sunt zilele de altădată, cu masa de un pol, luată pe câte-un tăpșan însorit, la picioarele căruia dormeau vre-o duzină de derbedei fără lucru? Unde-i odăița întunecoasă, cu ferestruica ei chinuită de înghesuiala pereților, dar plină de-atâta intimitate.

Și te-ai hotărât brusc:

— Mă voi întoarce!

Crede-mă, n'o face! Câteva zile, o săptămână, o lună, un an chiar! — deși mă îndoesc — poate ți-ar satisface acest capriciu care ți s'ar părea o revedere a copilei de altădată, dar pe urmă te-ai plictisi, vei suferi. Ai vrea să te întorci iar la traiu-ți îmbelșugat, ticnit, dar obositor ca o promisiune imposibilă, — și n'o să poți! Gândește-te, nu mai ești tânără; nu mai e vremea să ridici doar degetul și să ți reiei vechile ocupații; păstrează-ți bine locul câștigat, ești doar o artistă destul de cunoscută și-o prietenă discretă a unor puternici mai puțin discreți. Punctul atins — care de altfel e dincolo de pragul norocului porcesc — e îndestulător chiar și pentru o cocotă, decum pentru o femeie cinstită, cum vrei să treci. Așa dar nu mai oscilă între vieața ta actuală și copilăriile trecutului; pentru tine-i mort, pentru mine un veșnic prezent, căci trăiesc mereu în el; nu l-am părăsit niciodată. Sunt acelaș visător care își făurește versurile acompaniat de sfârâitul cârnațului ce se prăjește pe sobiță și care la momentul oportun al scrierii sale e întrerupt de vijelia vulgară a proprietăresei:

— Ei, domnule! Banii! Chiria!

Văzând că încep să mă revolt deabinele, pleacă bombănind, șliind

că până diseară am să găsesc vre-un anticar căruia să-i vând câteva volume pudrate de vreme, căci acum nu mai am nici pușinul de altădată; plecarea ta m'a făcut altruist: l-am împărțit cu cei de o seamă cu mine. Am căutat totuș să câștig câte ceva. Ca salăhor nu mă puteam angaja, căci ar fi răs foți de mine, deși aveam poftă să mă imbecilizez întrucâtva; posturi găseam prea destule în vieajă-mi pentru-a mai căuta în calendare; atunci am făcut ceea ce face ori care român: politică! Imi mergea destul de bine căci peroram și pentru guvernamentali și pentru opoziție. Dar în ziua când vicșugul meu fu descoperit, fu dat afară din amândouă părțile, fără să se fină în seamă necrușarea-mi coardelor vocale; mai ales ca într'o seară, pe când mă plimbam, căci n'aveam ce face — ca mai întotdeauna de altfel — am fost prins la o încrușare de străzi întunecoase de amândouă cetele oratorice, cari de acord de astădată, m'au bătut destul de bine. Crezi că le-am făcut plăcerea să mă plâng? Nu! M'am ridicat de jos liniștit, zămbitor și după ce privii îndelung întinsul bolșii cerești, făcând comparație între stelele pe cari le vedeam și între cari le văzusem, am rostit clar, cu chibzuința unui senator de drept:

— Infrățita risipă de forță mă simt doar spirit și în consecință spirital.

Și-am pornit apoi agale spre casă, dar pentru totdeauna lecuit de plăcerea câștigării maselor populare.

Acum sunt liniștit. Scrisoarea ta m'a făcut aproape fericit: mi-am dat seama că nu m'ai uitat... Nu fac nimic, dar inactivitatea asta nu-mi face rău. Sunt mulțumit să mă plimb alene pe străzile pustii, sorbind nesăfios aerul purificat al toamnei, iar când sunt acasă, gust cu plăcere umorul sănătos a lui France, paginile înduioșetoare a lui Gnut Hamsun, sau pornografiile maxime pitigilliene. Azi îmi servesc ca hrană sufletească; mâine — cine știe? — poate fizică... Iar când îți simpt lipsa — trebuie să mărturisesc că numai uneori — mă duc și mă reazăm ușor de ferestruica noastră și privesc vag străduța din față-mi, veselă altădată. Și fără să vreau îmi răsare în minte tragedia grozavă a Indiei.

Ionel SEVEREANU

AJUN DE ANUL NOU

Lui și Hilei

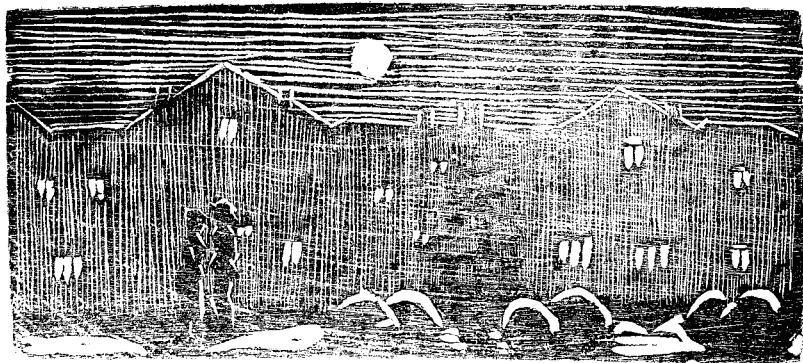
*Am tras storurile grele să uităm cum ninge afară,
Să-mi vorbești de câte toate din viața ta barbară,
Să nu vezi cum bătrânețea ninge 'n suflet fulgi de iarnă
Și cum inima-mi durerea în bătăi pripite-o sfarmă...*

*Iar în odăița noastră unde flacări violete
Mai sărută câte-odată flori uscate în buchete,
Cu pereții albi-albaștii și parfumul de mimoze,
Peste cari iubirea noastră presăra petale roze,
Spune-mi, dacă dintr'acelea cari te-au iubit vre-odată
Te-a iubit vre-una ca mine? c'o simțire-așa curată?
Căutau să te alinte tot așa cum eu te-alint?
E doar seara cea mai sfântă, când nici tainele nu mint!
Și pe când în goluri timpul, șirul anilor și-l cerne,
Spune-mi, dacă și acuma mai iubești pe cea din vreme?
Nu răspunzi? Te 'ncrunți și tremuri? Și mereu, mereu tăcere!
Te 'nțeleg: Azi vre-o minciună în zadar eu ți-aș mai cere...*

*...Am dat storurile 'n lături ca să văd cum ninge-afară,
Să-mi înec în întuneric biata-mi inimă amară;
Să te las cu visu-ți palid ce ți-e drag: o iubești încă!
Și i-o iarn'atât de aspră! Și i-o noapte atât de-adâncă!...*

Florica CIURA

N O A P T E A

Soarele intră în cetatea lui de nouri, lăsându-și ultimele scipiri să se stingă în fâllăirea razelor unui amurg de foc. Intunerecul se coboară ca un val des peste fire.

Manlia nopții, țesută de mâini măiestre și nevăzute, din fire negre și subțiri, împodobită cu perlele cerului, ascunde 'n întunerecul ei, toate comorile naturii.

Noapte dulce și tăcută! Cu tine cobori pe pământ liniște și pace din alte lumi necunoscute.

La sânul tău alergăm cu toții oboșiți și frânți de gânduri și de muncă, ca să ne odihnim. Iar tu întinzându-ți vălul deasupra noastră, ne adormi și ne alinți până 'n zori, veghindu-ne ca o mamă iubitoare.

Noapte adâncă și plină de mister! Tu veșnic îți ascunzi fața în întuneric pentru ca să nu te putem cunoaște niciodată. O, tainele tale sunt atât de nepătrunse.

Noapte sublimă, meșteră vrăjitoare! Tu picuri pe genele noastre ostenite stropi de somn dulce și binefăcător, cules din grădina fericirii. Pe aripi gingașe de zefir, tu sbori cu noi într'o lume de farmec și de basm, călăuzindu-ne în împărăția visului.

Noapte măreață! La sânul tău se adună atâtea gânduri mari, atâtea dulci speranțe și toți în tine plânge durerea, iar cei alungați și năpăstuiți, la sânul tău își află mângăiere.

Noapte senină, noapte cu lună plină, tu dai tuturor iubire și mângăiere în durere.

Noapte divină, noapte lină, tu ești leagănul visurilor urzite sub vraja razelor tale.

Ileana HERȚEG

RUGA DIMINEȚII

după Otokar BREZINA

Svârlit-am, urmându-ți îndemnul, a cortului pânză cernită, 'nfrățită cu
 Moartea, pe care
 O 'nalță 'n colinda lui sufletul, pururi cătându-și odihna; țintind ră-
 săritul de soare,
 Plecându-mi genunchii pe trandafiria velință a zorilor, blând am rostit
 către gânduri:
 Rugați-vă! — Tu, Cel de-apururi slăvit! Sub zâmbirea Ta mistică tre-
 mură 'n larguri pământul,
 Domol legănat de așipirea rodirii, când surd neastâmpăr de glasuri se
 'nalță din brazde
 Sport de miresmele florilor; spice 'nsetate se pleacă 'ntr'o chinui-
 toare plăcere
 Sub pulberea vie-a luminii, pe când sănătosul și lungul răsuflet al
 firii vrăjite
 Aprinde 'n făpturile vie bucuria și hohotul mulcom de răs al trezirii.
 Dar ochii
 Vrajișilor pururi de visuri, de spaimă se 'ntunecă, neholărăși și răpuși
 dintr'odată
 De scânteietoarea privire a zilei, în care se sbate sălbateca râvnă a celui
 Ce nu-i dăruit încă lumii. Asemeni privirii aprinse de-o neagră mânie
 în care
 Se sbuciumă sufletul celui ce paște mulțimea și nestăpânita-i țârie,
 în goană
 Străbate pământul pe 'ntinse cărări, când se teme viața 'naintei și-al
 sângelui clocot
 Iși curmă văpaia. Căci el a făcut din adâncuri de ape să crească
 puzderii de nouri
 Cu ghiare de flacări (velință prin cuiburi de mări așternută 'n risipă)
 oprindu-și avântul
 În mijlocul undelor bete de caldă mireasmă, când flacăra grelei mâinii
 a pus stavili
 Ne 'nfrântului glas; a făcut să sporească în clocot culorile 'n su-
 flete-aprinse ca spuza,
 Și țârna 'nroșită a clipelor, val a svârlit-o pe creștetul celor învinși
 de regrete.

Bate secerișul cu limbă de ornic în suflete. O, Tu, Stăpân peste brazde
și furme!
Ieșiră la câmp, slujitorii Tăi mulți, cei văzuți lângă cei ce n'au chip în
bătaia luminii,
Ci numai visarea poetului simte și-aude cum trec încărcate de roadă
căruțele tale.
Căci tu ești stăpân peste rodul cules din ogorul iubiri odată cu cel
din grădina
În care-a pierit primăvara, pe unda miresmelor împrăștiată, - rodire a celui
Sărac pentru care se scutură ploaia când spicul se 'nalță, iar seceta
frige pământul
Curmând secerișul, — rodire a celor ce-avutul și-l văd mărginit cu
tăria privirii;
Rodire-a durerii, cu flori cari îmbracă văpaia culorilor tainic legate de suflet
Și 'mprăștie grele miresme-ale morții, drept candelă-aprinse cu flacăra
prea luminoasă;
Belșug al sămânței ce-așteaptă desghețul de veacuri, sub albul ves-
mânt al zăpezilor vremii,
Regească rodire-a sămânței ce n'a fost de nimeni vre-odată svârțită
'ntre brazde.
De-asemeni, sărac printre cei mai săraci, au ieșit, asculdându-și ne-
vrednic chemarea de clopot;
În brazda cândva moștenită de morții mei scumpi, unde-aud printre
șoapte de vânturi cântarea
Vecerniei, azi adormită, și unde, în murmur domol de tulpini, glasuri
mule mă 'nalță,
Tăria sporindu-mi-o blând cu suspinul trecutului îndepărtat. Tu, Cel
veșnic! În clipa
Când moartea va 'nghite pământul cu flacăra soarelui, lasă-mă 'n um-
bra-ți să-mi caut odihna!
Când iarăși voi fi obosit, lasă bietecele mele nădejdi însetate să soarbă
din vinul
Spumos al luminilor zilei de mâine! Când truda va crește 'n obraji-mi
cu pară de flăcări,
Tu lasă privirile morților blând să-i mângâie, și lasă să-mi șteargă a
frunții sudoare
Șiragul de mâni străvezii ale celor ce-odată cătară cu dragoste mută
spre mine!
Aruncă-ți spre ochii-mi blândețea, când triști vor căta către grânele
celor ursiți fericirii,

HYPERION

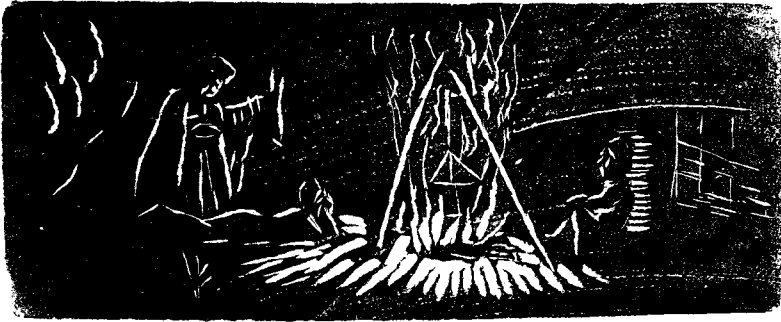
Și fă-mi-i statornici când mistica moarte va cerne pustiu peste flori,
în livadă și 'n suflet!
Dă glasului meu armonia vrăjită, asemeni cu glasul de clopot pe
care-l ascuțită
Belșugul de secerători, la amiază, — iar friste lor mele cântări argintia cădere
De ape ce sburdă pe câmpu.i în ceas de 'nsetare! Fă-mi pasul mai
greu să trezească din noaptea
De chin așteptările scumpilor frați istoviți, — bucuroși să răspundă
binejelor mele
Cei pururi grăbii! Inlesnește ca 'n ochii vrăjmașilor mei, fulgerați de
mânie, să cauți
Cinstind scânteierea adâncilor taine ce-ți scaldă lăptura, și 'n clipa
când ochii de spuză
Porni-vor asupra-mi cu gând să mă 'nfrunte, zâmbind să-i primesc
cu strigare: O, bunii mei prieteni!
De nu voi fi vrednic, prin vraja fărăi privirilor mele să-mi legăn ari-
pele 'n slavă, și iarăși
Tristețea-mi să cate spre culmi prin fărăia visării ce-așterne cărări slă-
biciunilor vieții!
Dă bietului suflet curajul făcerii când ești lângă mine vorbindu-mi prin
semne, și 'mbracă
Grădinile mele cu albi trandafiri, pentru clipa când soarta va cere
'mpletirea cununii!
Ingăduie pururi, o carte de rugă să-mi fie cuvântul legat de-adevăr,
iar într'insa
Oricine să poată citi cu smerenie: cei blestemați ca și cei ce-și aș-
teaptă sfârșitul!
Și dacă 'n risipa cuvântului meu oglindi-se va soarele veșnic, s'arunce
'n obraji
Iubiților frați o văpaie sporită de-adânci bucurii în extaz, îndreptând
spre căminul
Cel veșnic al coacerii, florile vrezilor! Fie ca 'ntregul polen al câm-
piilor mele
Să cadă cu razele-ascunse 'n zâmbirile mele și 'n brazda vecină, iar
caldul răsuflăt
Al neostoitelor mele dureri să se prindă 'n grăunțe de leac pentru
cei cari sufer
Și zac istoviți după lungi și târzii cercetări ale firii! Imi umple ursuza
făcere

A singurătății cu vuet de aripi pornit din frățească 'nrudire de suflet,
 și 'n clipe
 De-adânci bucurii, să plutească nădejdi peste viața lipsită de somn,
 ca un val de mireasmă,
 Un cântec de harfă sortit să mângâie o inimă tristă, pe veci închinată
 durerii!
 Fă-mi gândul sbiucuire de primăvăratice vânturi ce pun în mișcare
 cântarea de mâine,
 Asemeni furtunii ce-alungă pe cel răfăcit din cărarea ce duce spre
 căile morții!
 Și-odată sfârșit, să rămâie mănunchiul de flori (ca un semn al rodirii
 în altă viață)
 Ce încă-și păstrează târzi fragezimi în petale, deși-i ofilit de căldurile zilei.
 Ingăduie, crud istovit de iubire și muncă, robii de durere, să-mi cauf
 odihna
 În iarbă, și mut să-mi petrec restul zilei, pierdut în cântările smulse
 din razele Tale!
 Când umbrele serii vor prinde în brațe pământul și crudă mireasmă
 vor cerne 'ntre brazde,
 Și eu voi porni, muncitor singuratec și trist, spre căminul din care se
 leagănă fumul
 Spre ceruri! Voi sta liniștit sub capacul tău gros ce-și înalță 'n văz-
 duhuri potopul de frunză:
 În liniște, stele sună 'ntre frunzele negre și reci, ca un roi de albine
 prin stupuri.
 Mândria, tăcută, cu graiul înfrânt peste zi, va porni să străbată cân-
 țările mele,
 Și-un tainic sărut va pleca peste ochi-mi, — sărutul ce-aprinde 'n
 lumină privirile limpezi,
 Când eu voi cânta pentru cei ce m'ascultă, cu capul pe spate, vrăjit
 de-o fugară trufie.
 Cânta-voi comorile gestului Tău care-aprinse 'n noroadele moarte lu-
 mina de astăzi,
 Și care vorbește în suletul viilor limba vieții de mâine ce nu-i cu-
 noscută, —
 În epica undă a comorilor limpezi, în sunete nenumărate și 'n vajnicul clocot
 Al surdei materii, în liniștea grea înfrățită cu moartea 'n văzduhul în
 care s'aude

HYPERION

Cum bate năvala ciocanelor grele în făurăria-și ascunsă de lume,
în care
Sub bolți înegrite dai soriilor viață și-aprinzi în lumină puzderii de
de lumi viitoare,
Făcând să jâșnească pe culmi ca scânteile 'n negre firide, noi pulberi
de astre 'n avântul
Duios ce robește visând presimțirea, în goana nebună a temerii, 'n
tremurul galben
Al flăcării mute, în clocotul aprig de patimi, în muzica pururi legată
de cheia
Și adâncă 'ntocmire a morții... Cuvintele mele topi-se-vor grabnic ca
sarea în bura
De ploaie-a poruncilor Tale, 'nchegându-se 'n tremurul alb de scânteii
și 'n froznirea
Tăriilor necunoscute. Icoanele mele aprinse 'n lumină de slavă, în
alt chip
Vor prinde culoare din umbletul unei năluci nevăzute și umbrele lor
s'or aprinde
Din alte culori îmbrăcate 'n lumini orbitoare, făclii din lumina pământ-
tului smulse;
Ci razele lor își vor smulge țăriia din umbra Ta sfântă; potopul de
raze va crește
Domol într'un cerc luminos, stăbătând infinitul spre punctele Tale, că-
min de văpaie.
Atunci, desfăcându-și aripile ninse 'n răsrângeri de zori fără capăt,
visările mele
Vor prinde văzduhul în brațe și-asemeni stafiei de vultur puternic, vor
duce pământul
În ghiarele-aprinse; vor da într'o parte și 'ntr'alta amestecul negru de
nour al nopții,
Și 'n urmă, culcându-se blând la picioarele Tale, cu ochii mândriei
câta-vor smerite
Spre Tine, din raza privirilor Tale un fulger grăbit să le nfrângă, or-
bite de-această
Comoară de flăcări cu limpede undă, în șuierătoarea jâșnire a sân-
gelui tânăr.

Traducere de AL. IACOBESCU

FLĂCĂRI ALBE

*Sălcii toarnă 'n cupe lacrimi
 întinsului cuminecat.
 Clopot dulce sună 'n umbră
 arămind foi de cucuruz.
 Un râu se opintește 'n șea
 coborând printre livezi.
 Sus pe paiiștea 'nsorită
 fete ademenesc dorinți.
 Grâu 'n treer satu-l prinde
 lâng'un car ce 'ndeamnă drumul.
 Toamna la troița zării
 hotarul sprijină 'ntr'un deget.
 Prin întrezăriri umbre roșii
 aprind flăcări albe iubirii.*

*Pe culmi de gând
 Crai nou v'a 'ntâmpina
 seri așteptate.*

DIN ISTORIA MEDICINEI ITALIENE

PATRU MEDICI ITALIENI CELEBRI

Anul acesta se vor sărbători în Italia mai multe celebrități din Istoria medicinei.

Ne ocupăm mai jos de câțiva din ei.

FABRICIUS GIROLAMO, cunoscut sub numele de d'Aquapendente, după locul său natal, a fost în secolul al șaisprezecelea un medic celebru. A fost discipolul și succesorul lui Gabriel Fallope, medic, botanist, astronom și filozof renumit, născut în 1523 în Madena dintr'o familie nobilă.

Girolamo a fost contemporan cu André Vesal din Bruxelles, medicul regelui Carol al V-lea și al lui Filip al II-lea al Spaniei.

Girolamo s'a ocupat mai mult cu chirurgia și anatomia pe care le-a profesat mai mult de o jumătate de veac, având o mare reputație la Padua. Republica Veneziei i-a votat o pensie, onorându-l și cu o statuie. A murit în 1603 lăsând mai multe lucrări de anatomie și chirurgie. O ediție rară e cea din Leyda dela 1738.

Câțiva autori au afirmat că Girolamo a învățat circulația sângelui dela Harvey și Fra-Paolo Sarpi, acesta din urmă cunoscut și sub numele de Paolo di Venezia fiindcă s'a născut în acest oraș la 1552, și renumit ca medic, matematician, istoric, teolog, filozof și cunoscător al limbilor clasice: elina și latina.

Meritul lui Girolamo este ca s'a ocupat de anatomia comparată, de embriologia umană și de alimentația pe cale nasală a copiilor cu atrezie bucală.

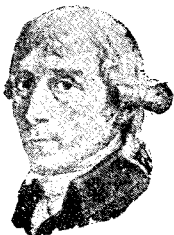
ROMAZZINI BERNARDINO s'a născut la Carpi în 1633 profesând cu mult succes, mai târziu, medicina la Roma, Carpi, Madena și Padua, unde și muri, în acest din urmă oraș, la 1714, în vârste de 81 ani. A fost membru al mai multor Academii celebre. A scris în latinește : *De morbi artificium* în care se ocupă de bolile profesionale ; un tratat asupra păstrării sănătății prinților. Alte lucrări din domeniul medicinei, igienei sociale, fizicii, etc. O culegere a operilor sale a apărut în 1716 la Londra.

JEAN BAPTIST MORGAGNI s'a născut în 1682 la Forli și a murit în 1771 la Padua. A fost elevul lui Marcel Malpighi, (membru al Societății regale din Londra, la 1669); a fost medicul papii Ionochentie al XII lea, profesor de medicină la Bologna și Pisa. Era elevul lui Antonio Valsalva, celebru medic și anatomist dela care ne-a rămas un tratat asupra urechei umane (1707).

Morgagni a făcut serioase studii de anatomie pe cari le-a consemnat în *Adversaria anatomica* și *Epistolae Anatomicae*. În lucrările sale se ocupă de alterații anatomopatologice.

Morgagni nu era numai un anatomist iscusit „Anatomicorum totius Europae princeps“, cum a fost denumit, ci și un bun clinician.

ANTONIO SCARPA s'a născut la Moffa în 1747 și a murit la Bonasco aproape de Cavia în 1832. Era elevul lui Morgagni și a făcut studii strălucite asupra structurii și formării oaselor, a calusului, anatomiei nervilor, ganglionilor măduvei spinării, ochilor, etc.

Dr. Odiseu APOSTOL

Cugetări din operele oamenilor mari

Culese de C. ARGINTARU

Poezia nu are nici ieri, nici azi, nici mâine; e pretutindeni aceeaș.

Henry de REGNIER

*

Amiciția unui om mare este o binefacere a zeilor.

VOLTAIRE

*

Un pumn de fapte bune prețuește cât o banișă de știință.

HERBART

*

Spre bine prin suferință.

Romain Rolland în Vieța lui Wagner

*

A nu iubi, nu-i nimic; a nu putea iubi e grozav.

EMINESCU în Geniu pustiu

*

Primul și cel din urmă lucru ce se cere dela un geniu este iubirea de adevăr.

GOETHE

*

Totul sau nimic.

IBSEN în Brand

*

Am sfărmat tot ceea ce adoram odinioară și ador astăzi tot ceea ce am sfărmat. (Pag. 128).

Mi-se pare că fericirea pe pământ nu atârână de noi. (Pag. 141).

Dragostea cere frământări la toate vârstele. (Pag. 131).

Orice om e osândit să se sfășie singur. (Pag. 174).

La bătălie răniții își închipuie întotdeauna că rănilor lor nu sunt grave. (Pag. 209).

Sunt în viață clipe, emoții dintr'acelea de cari abia dacă poți vorbi de dănsule; să te oprești la ele e peste putință. (Pag. 246).

TLRGHENIEF în Un cuib de boerinaș

*

Trecutul e un frumos apus de soare.

Calistrat HOGAȘ în Părintele Germănuță

*

Fericiți aceea a căror conștiință n'are alt inamic decât vinul.

DUMAS-PÈRE în Sultanela

*

Căsătoria e o clupsă pe care ni-o întinde natura.

SCHOPENHAUER

*

Ori unde pe pământ se află omul atmosfera e întunecată.

Octavian GOGA

*

Dumnezeu a dat omului limba ca să-și ascundă gândul.

TALLEYRAND

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iubirea este secretul întregii vieți; cel ce iubește, în același timp, dă viață.

BUDA în Nirvana

*

Muzica e haina iubirii.

SCHAKESPEARE

*

Vieța este un deal; cât timp îl urci îi privești vârful și te simți fericit, dar când ajungi sus zărești deodată scoborâșul și sfârșitul, care e moartea. La suit mergi încet, dar ce repede e scoborârea! A trăi, în sfârșit, este a muri.

MAUPASSANT în Bel-Ami

*

Și dacă într'o sută de ani nimeni nu ne va mai cefi, ce ne pasă? Piclura de apă ce se 'ndreaptă spre mare a contribuit și ea să formeze fluviul și fluviul nu moare.

LACORDAIRE

*

O femeie frumoasă e frumoasă; o femeie sinceră, virtuoaasă, e și mai frumoasă.

ZSCHOKE

*

O femeie pe care trebuie s'o supraveghezi n'o mai poți păzi.

Max VIOLA

*

O idee învinge dacă e susținută de o femeie.

AUERBACH

HYPERION

Cu o vorbă dulce, cu o rugămintă, pot femeile să fie sceptorul moravurilor, să potolească certurile și neînțelegerile.

SCHILLER

*

Uneori un om suferă cu resemnare ani întregi, suportând în tăcere, cele mai crude pedepse, și așa, pentru un fleac, pentru un lucru de nimic, se revoltă. Am putea taxa acest fenomen drept nebunie, totuși, astfel se petrec lucrurile în realitate.

DOSTOIEWSKI în Amintiri din casa morților

*

O literatură rezultă, în general, dintr'o civilizație; foarte rar, sau prea puțin, dintr'o filozofie.

Albert TIBAUDET în Nouvelle Revue Française

*

Rănitul în luptă pentru țară trebuie onorat pretutindeni; rănilor primite în război au fost totdeauna un sacrificiu și o podoabă.

THANIN

*

Rățiunea suportă necazurile; curajul le combate; răbdarea și religia le vindecă.

Doamna de SEVIGNE

*

Condiția perfecției e munca; scopul perfecției e tinerețea.

Oscar WILDE

A S T R A

După HEINE

*Zilnic trece prea frumoasa
Principesă, pe 'nserate,
Unde apele fântânii
Se frământă spumegate.*

*Zilnic șade sclavul tânăr
Seara, unde se răsfață
Albe apele fântânii;
Tot mai palid e la față.*

*Intr'o seară spre el vine
Principesa prea frumoasă,
— Al tău nume vreau să-l știu,
A ta patrie și rasă.*

*— Sunt din Jemen, zise sclavul,
Mohamed eu mă numesc;
— Rasa mea? Acia's astre
Cari mor dacă iubesc.*

DIN LACRIMILE MELE

*Din lacrimile mele
Cresc mii și mii de flori,
Iar dese-mi suspine
Formeaz'un mândru cor.*

*De m'ai iubi, copilă,
Ți-aș 'nchina 'n veci ție
Și florile frumoase,
Și dulcea melodie.*

G. BARBUL

ARHITECTURĂ

Metropola Ardealului s'a împodobit cu o prea frumoasă Catedrală ortodoxă, la care s'a lucrat aproape zece ani. Ridicată în centrul Clujului românesc, în fața Operii și Teatrului Național, acest monument arhitectonic este o mândrie pentru poporul român transilvan. Lucrată în beton armant, după toată tehnica construcției moderne, în formă de sticlă de șampanie, cu o înălțime de 65 de metri, — cel mai înalt monument arhitectonic din țara noastră, — Catedrala din Cluj este o operă măreașă. Planurile acestui așezământ bisericesc sunt ale talentatului arhitect, domnul Gh. Cristinel, care și-a dat toată osteneala să arate streinilor, că românii sunt demni de manifestări artistice ca și alte popoare mai vechi în civilizație. Schitul acestei clădiri a fost umplut cu piatră cioplită în motive românești bizantine, cu brâuri și arcade curbe, stilul vechei noastre ortodoxii. Din punctul de vedere al trăiniceii, numai dinamita o poate sfărâma, iar din punct de vedere artistic exterior, reliefează o impunătoare siluetă, dându-i un aspect de dom medieval.

Românii pot fi mândri de realizarea acestui prea frumos monument de artă pură.

Meritul pentru ridicarea acestei catedrale revine în întregime P. S. Episcopului Nicolae Ioan, un om cult, muncitor și mai ales tenace în voință. Este unul din cei mai buni și mai capabili episcopi români. Fără voința și munca sa, nu se știe dacă se realiza această mândria națională.

Asupra picturii din interiorul catedralei vom reveni cu altă ocazie, când totul va fi gata.

Sfințirea acestui sfânt lăcaș, din 5 Noembrie c., în prezență M. S. Regelui Carol al II-lea, a fost sărbătoarea întregului Ardeal!

SCULPTURA

În cursul acestei luni a fost o manifestare plastică, în capitala Ardealului, demnă de relevat. Tânărul sculptor, domnul Luchian Vlasiu, a expus aproape treizeci de lucrări, cât se poate de interesante. În căutarea unor drumuri noi, cu vagi influențe dela maestri noștri în viață, Brâncuș și Ladea, domnul Vlasiu își pietruește de pe acum cărarea spre o așezare statornică în sculptură. Cu fiecare nouă expoziție — și de vre-o trei-patru ani expune mereu — domnul Vlasiu se reînnoiește, mergând cu mult curaj înainte. Dacă în tot ceea ce produce acest talent, nu are o stabilitate, plutind încă într'o nebuloză de creație, faptul, se explică prin avântul tinereții, neajuns la maturitate. De pe acum însă se poate întrevădea o dorință de muncă, de pricepere și mai ales de înțelegere a plasticului în artă. E destul să cităm portretele lui Eminescu și Ady Endre, doi mari poeți din literatura universală, spre a ne convinge cum a înțeles și a interpretat pe acești gânditori-artiști, redându-le psihicul în formă plastică. Eminescu pare că-i copleșit de nebunie și această stare lăuntrică te înspăimântă. E un portret dureros redat. O culme de gândire apostrofată de boală. Poetul ungar Ady se uita în largul zărilor, culegând cu privirea nemărginirea. În amândouă aceste portrete studiul interiorului e dus până la amănunte de năbănuit. Dar domnul Vlasiu nu este numai un portretist de viitor, ci atacă și alte subiecte care-l situează printre îndrăsneții plastici ce caută alte domenii de activitate, cum ar fi redarea păsărilor și a animalelor în sculptură. În acea *Lebadă* cu ciocul spre cer, toate mișcărilor sunt redată cu multă realitate; iar în *Calul năsdravân* dinamica e și mai puternică. În celelalte lucrări, dibuiri, studii și observații pentru realizări viitoare.

Domnul Vlasiu e un tânăr sculptor cu bogate resurse de inspirație și când talentul său se va așeza în matca maturității, ne putem aștepta la creații artistice ce vor rămânea. Lucrările expuse mai dăunăzi sunt o cheazășie.

TEATRU

CUCERITORII, piesă în trei acte de *Charles Merée*, sub direcția de scenă a domnului Neamțu Otonel. Premiera acestei piese a fost o faptă laudabilă. Publicul, sătul de piesele istorice, mai ales în versuri, a primit cu deosebită plăcere o manifestare teatrală cu subiect din lumea de azi.

Bătrânul Brandon s'a ridicat la o mare avere, din om sărac, prin munca și speculațiile sale. Are doi fii și o fată: Georges, Robert și Jana. Copiii seamănă cu tatăl lor, iar Jana e romantică și iubitoare de frumos. Nu acceptă pe Jim, un asociat cinstit și muncitor al tatălui și frajilor săi la nouile întreprinderi proiectate, ci iubește cu pasiune pe un fiu de nobil scăpătat, orfan, boem și plin de datorii. Și preferința pentru acest pierde vară sau vântură lume, care trăește numai din munca altora, supără pe bătrân și frajii ei. La urmă însă Brandon se convinge că împotriva iubirii nu se poate lupta, și consimte la căsătoria lor.

Bătrânul Brandon a fost jucat cu multă pătrundere de domnul Neamțu Otonel, creind o atmosferă cu adevărat artistică. Domnii Simionescu și Vanciu, în Georges și Robert, copii lui Brandon, domnul Constantinescu în Jim și domnul Sandu Rădulescu în tânărul nobil Henry, au fost la înalțimea domnului Neamțu; iar domnișoara Lica Rădulescu în Jana, s'a achitat onorabil de rolul încredințat.

Spectacol frumos și bine condus.

MICUL WEBER, comedie bufă în trei acte de *F. Arnold* și *Ernest*

Boch, sub direcția de scena a domnului Virgil Vasilescu. Se simțea nevoia unui spectacol vesel și de voie bună. Ne-am dus la teatru cu această idee, și comedia *Micul Weber*, din acest punct de vedere, într'adevăr ne-a plăcut. Povestea e destul de încurcată, dar ca orice încurcătură în teatru, se descurcă la urmă când toată lumea e mulțumită

Micul Weber e copilul nelegitim al consilierului *Nathusius*, care la căsătoria sa cu o fată de seama lui, a dat o recompensă mamei micului *Weber*, ca să-l lase în pace. Mama acestui copil, după douăzeci și ceva de ani, simțindu-și sfârșitul apropiat, a chemat la căpătâiul ei pe profesorul *Weber*, un tânăr ce era în apropierea femeii muribunde, cu maniere și suflet delicat, și l'a rugat să primească a fi tatăl lui *Papensiel*, adică micul *Weber* de mai târziu. Profesorul, în bunățatea lui, a primit, dar după ce se însoară și trece un an, se pomenește cu fiul său ocazional că-i cade plocon, tocmai când îi era vieața mai dragă. Ca să scape din încurcătură se sfătuiește cu avocatul *Wehling* și acesta îl vâdă într'o mulțime de minciuni până când la urmă se află tot adevărul. Desigur, în câteva cuvinte nu se poate reda o încurcătură cu aceasta.

În *Micul Weber*, domnul Virgil Vasilescu s'a travestit în atâtea feluri, încât stărnea aplauze numai când apărea pe scenă, în copil marin, în domnișoara scriitoare, sau în cel adevărat, artist hazliu de bar. Rând pe rând, acest actor ne-a arătat o putere uimitoare de adevărat comic. I se cuvina reușita întregului spectacol. Domnii: *Sandu Rădulescu* în profesorul *Weber*, *C. Simionescu* în avocatul *Wehling*, *C. Potcoavă* în Consilierul *Nathusius* și *Hristea Cristea* în *Benche*, au jucat cu mult simț a fistic; la fel și doamnele și domnișoarele: *Aurelia Vasiliu*, *Viorica Jugu Lapteș*, *Viorica Dimitriu* și *Sili Munteanu*.

Spectacol amuzant și bine executat,

RÂPA, piesă în cinci acte, după romanul lui *Ivan Goncearov*, de *Riss Karsky* și *D. Teodorescu G.*, sub direcția domnului *Ștefan Braborescu*. Rușii, în genere, sunt un popor meditativ, vorbesc mult, filozofează și mai mult, cu adânci inclinații spre destrăbălare, nedisciplinat și fără credință puternică de dăinuire în timp. Și literatura și arta acestui popor, poartă pecetea de mai sus. Poporul rus e haosul Istoriei. Istoria sa nu este evolutivă ca a altor popoare, ci fragmentată cu acțiunea tuturor defracțiilor cari știu să mintă prostimea mai mult. Literatura lor aproape n'are poezie, are însă multă filozofie, mai

HYPERION

multă decât îi trebuie. În romanele lor plictisesc așa zisele „părerii“, „teze“, despre Dumnezeu, religie, viață, etc. În orice lucrare literară a scriitorilor ruși, apare câte un idiot, fâmpit, bețiv, pervers și toate specimenile patologice. Persoanele serioase, cinstită și demne, sunt lăsate pe planul al doilea. Desigur că literatura rusă are opere mărețe, dar fizionomia lor, e pătrunsă de o atmosferă greoaie a indivizilor de mai sus.

Asifel de persoane sunt și în Râpa. O fată, Vera, de oameni auviți, e atrasă la o râpă pe Volga, unde e moșia lor, de un nevolnic, Volohov haimanaua ținutului, fost țolifer în armată și prin purtarea lui a fost forțat s'o părăsească. Subt cuvânt că e dornic de libertate, de zări albastre, de o altă înțelegere a vieții, umblă prin grădinile și avutul oamenilor, cerșind, cerând împrumut bani și ca un câine, rozând ciolane dela mesele altora, când ar fi putut, dacă ar fi fost muncitor și ordonat, să trăiască în rândul oamenilor de treabă. Un alt de fractat e pictorul Boris, vărul Verei, ce umblă după himere, dorind să facă o operă grandioasă. Și poate n'ar fi acestea defectele piesei, dar Vera e atrasă la ora douăsprezece din noapte, de Volohov la râpă, La ce?... Dracu să-i ia? / Central University Library Cluj

Adăugând la toate astea și păcatul bunicii Markova, săvârșit acum patruzeci de ani - pentru ce? — ajungi la concluzia că era bine dacă nu se juca această piesă.

Jocul artiștilor a fost destul de apreciat, mai ales al doamnei Olimpia Bârsan în bunica Markovna, cât se poate de real și frumos.

OPERA

EVANGELIMANN, dramă muzicală în trei acte. Text și muzică de *Wilhelm Rienzel*. În românește de Sebastian Stanca. Direcția muzicală Dr. N. Brody; direcția de scenă C. Pavel; maestru de cor Hermann Klee.

În Stagiunea aceasta, Opera a fost mai norocoasă ca Teatrul. A avut două premiere și ambele bine studiate și ansamblul potrivit cerințelor artistice. Flautul magic și Evangellimann sunt spectacole ce fac cinste Operei.

Muzica din Evangeliman este simplă, duiosă, prea duiosă, din cauza acțiunii triste dela început până la sfârșit, acțiune asemănătoare cu cea din Hoji lui Schiller.

Doi frați, deosebiți unul de altul, iubesc pe aceeași femeie, Martha.

Johannes, cel mai mare, alungă la închisoare, printr'un viclesug, pe fratele său Mathias, iubit de Martha, crezând că o va putea lua de nevastă; dar Martha se omoară când aude ce i s'a întâmplat iubitului ei. Acesta după douăzeci de ani de temniță, se înapoiază și găsește pe fratele său Iohannes pe patul morții din cauza remușcărilor că i-a trimis nevinovat la temniță. Cei doi frați să întâlnească și această revedere e de un dramatism sfâșietor. Mathias găsește alinare în Evanghelia cu care umblă mereu, stând de vorbă cu bătrâne și copii.

În rolul lui Mathias a apărut domnul I. Andreescu, artist cu voce și fizic plăcut. A jucat cu pătrundere transfigurată în omul bătut de soartă. În Iohannes a apărut domnul Petre Ștefănescu-Goangă, jucând admirabil pe fratele fără inimă și lacom. În Martha, doamna M. Cojocaru a fost o bună interpretă, ajutată fiind de un fizic plăcut. Doamna Lya Pop în Magdalena, resemnată și plină de naturalețe. Restul artiștilor puși la locul lor de o conducere pricepută, achiziționându-se onorabil fiecare de rolul jucat. Spectacol cu adevărat artistic.

MUZICĂ

CONCERT SIMFONIC dat de Sindicatul artiștilor instrumentiști din Cluj sub conducerea dlui M. Andreescu-Skelety. Profesorii Academiei de muzică și artă dramatică din Cluj au hotărât să dea o serie de spectacole muzicale în beneficiul colegilor lor șomeri. Începutul l'a făcut duminica trecută domnul profesor Skelety cu un reușit Concert simfonic compus din: Uvertura Semiromis a lui Rossini, Simfonia Nr. 4 de Mozart, Uvertura der Freischütz de Weber, Uvertura la Grotte de Fingal și Garofița de Dinicu. Toate acestea au fost bine executate, publicul rămânând pe deplin mulțumit.

BALET

GALA DE DANS de domnișoara dansatoare Veronica Pataki, o baletistă talentată și bine instruită în dansurile moderne. Ne-a trecut pe dinaintea, într'un ritm și sprinteneală impresionantă, tipurile din marile orașe europene, redându-ne prin dans, o întreagă gamă de mișcări și gesturi, în pas ușor și elegant. Un corp frumos și proporționat, a dat farmec acestor dansuri atât de admirate de publicul doritor de frumos.

CĂRȚI

TRATAT DE ESTETICĂ MUZICALĂ de *Dimitrie Cuclin*. Producțiile artistice ale acelor care pun azi baza artei muzicale românești, cu tot aspectul aparent disproporționat și necordonat, sunt de o calitate istorică și estetică indiscutabilă. Prea puțini sunt însă aceia cari își dau seama, că muzica românească, ca orice artă supusă evoluției, în baza facultăților noastre ereditare și a penetrațiilor occidentale, fără precizările și canalizările recerute de necesitățile noastre estetice, etnice și etice, va rătăci într'un sens hiperbolic spre jinte indecise. Aceste precizări cuprinse într'un tratat de o concentrată și clară etalare a sensului frumosului muzical, a trebuit să izvorască dintr'o experiență, din tumultozitatea facultăților profesionale ale aceluia care, prin erudiția sa, e cel mai indicat a ne expune noțiunile estetice muzicale.

Apariția tratatului de estetică muzicală a măestrului Cuclin, cu toată indiferența parțială și temporală a publicului, mai ales la noi în Ardeal și Bănaț, este un eveniment cu consecințe incalculabile pentru orientarea estetică a muzicii românești. Autorul, prin calitatea sa de absolută competență, prin spiritul său analitic, puterea de convingere și logica sa ireductibilă, e capabil de a ne menține într'o febră de revelații, într'un antrenament de supremă clarificare a artei muzicale. În cele trei părți ale estetice, sunt capitole de o claritate, originalitate și profunzime, cari ridică acest tratat la o valoare nu numai națională, ci chiar universală.

În partea I, psihologia elementelor și a fenomenelor, tratează fiziologicește și fizicește sistemul științific muzical după concepția frumosului ca element fizic, armonic și psihic. Pentru construirea acestei ipoteze pleacă dela teoria armonicilor pe cari, ca elemente fundamentale, le cuprinde într'un sistem din care se nasc: gama, intervalele, tonalitatea, enarmonismul, armonia și ritmul.

În partea II, logica compoziției, expune necesitatea tonală. Sunețul muzical trebuie să se mențină în cadrul tonalității. Necesitatea formei este mai mult decât o recerință evolutivă, fiindcă „toate formele timpului trecut, prezent și viitor, posedă caracterul general al permanenței” cari s'a făcut din mișcare, contrast și caracter. Tratatul capitolelor este cronologică, pe baze istorice-evolutive, plecând dela monodie la melodie, spre frazeologia simetrică și rînd pe rînd la toate formele existente.

În partea III, etica esenței expresive, se cuprinde canalizarea ideologică și rațională a tuturor factorilor determinați în inepuizabilul labirint al creației. Este partea cea mai originală, sinceră și instructivă; excepțională, pentru că nu cunosc vreun estetician care să posedă claritatea și cutezanța în abordarea acestei extrem de dificile chestiuni.

Toate aceste trei părți sunt construite simetric, fiecare parte împărțită în 25 capitole, ceea ce denotă o construcție proporțională elaborată de un sincer și adevărat apostol propovăduitor al simetriei universale ca o necesitate a vieții și a lui Dumnezeu.

Ceea ce a creat să infiltrează adânc, fiindcă emană dintr'un crez limpede, pur și entuzast și convîns de măreție, necesitatea funcțiunii sale de profet, șampion și educador.

„Căci cea mai mare răsplată este în suprema satisfacere, conștientă a superiorității și a superioarei necesități a rolului său adevărat și imperios”.

V. ISAC

REVISTE

ARTA ȘI OMUL, revista lunară pentru răspândirea frumosului sub conducerea domnului Augustin Clonda. Desbate probleme plastice, iscălite de publiciști pricepuți, ca domnii: Tzigara-Samurcaș, Marcel Olinescu, al cărui articol „Gravura în lemn” este scris cu multă pătrundere, și A. Lehmann. Reproduserile după frunțașii plasticei românești, completează numărul acesta de pe Octomvrie c.

ȘTIRI

† Luna trecută a murit la Craiova, tânărul poet oltean, N. Milcu, autorul a două volume de versuri gingașe și suave: *Grădina de sidef* și *Fluerul lui Marsyas*, mult prețuite de iubitorii de frumos. Pe mormântul proaspăt deschis, depunem și noi o lacrimă sinceră pentru acel ce știa ce este poezia și înalta ei valoare.

— După o lipsă de peste cinci ani, din metropola Ardealului, unde se stabilise după război, pictorul Sava Albescu s'a reîntors din „lunga hoinăreală de prin satele transilvane”. Reluându-și activitate în Clujul cultural, Albescu aduce noi observații plastice asupra oamenilor și locurilor văzute. Lucrările sașe aparțin vechei școale de pictură a lui Grigorescu și Luchian și în toate tablourile, mai ales în portretele de moși, pictorul Albescu a rămas un statornic tradiționalist, mergând pe o cale plastică dreaptă și sănătoasă.

— Poetul oltean A. Iacobescu, va scoate încurând o carte cu traduceri din poetul ceh, Otokar Brezina, din care dăm în acest număr poema „Ruga dimneșii”.

— Tânărul poet ardelean, Ion. Th. Ilea, colaborator la revista noastră, plănuiește scoaterea unui volum de versuri sub titlu *Gloata*.

— În jumătatea acestei luni se va premia la Opera din Cluj *Frumoasa Helenă*, spectacol ce este așteptat cu viu interes de public.

La 20 Noemvrie 1933 apare cartea
de poeme

AGONIA SOARELUI

Ediția 3-a în 160 de pagini

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de

C. ARGINTARU

In editura HYPERION din Cluj

PREȚUL 60 LEI

Tip. VASTRA s a. Cluj, str. Regina Maria 4